

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **D. B.**, zastoupen Mgr. Václavem Slukou, advokátem se sídlem Koněvova 1715/128, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2020, č. j. 2 Az 95/2017 - 55, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 Azs 183/2020,

t a k t o :

Soudci prvního senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Ivo Pospíšil **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 1 Azs 183/2020.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce v řízení o kasační stížnosti ve věci výše uvedené namítl podjatost soudců prvního senátu Nejvyššího správního soudu rozhodujících ve věci. Současně namítl i podjatost soudců náhradního druhého senátu zdejšího soudu.

[2] Námitku podjatosti uvedených soudců odůvodnil tak, že „*Je totiž možné, že ve věci týkající se téže otázky nebo otázek kasační stížnosti ze strany žalobce již rozhodovali někteří v informaci o řízení uvedení soudci činní v rámci senátu v roce 2014 a sice již mohli rozhodnout jednou ve věci původním rozsudkem u zdejšího soudu dne 19. 12. 2014, který byl vydán zdejším soudem pod č. j. 5 Azs 104/2014, a který rozhodl tak, že zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2014, č. j. 1 Az 20/2013, jak je správně uvedeno v rozsudku, který je nyní napaden tedy již opakovaně touto novou kasační stížností.*“ Z uvedeného lze tak dovodit, že důvod podjatosti uvedených soudců žalobce spatřoval v jejich rozhodování v jiných jeho věcech.

[3] K námitce se vyjádřili všichni soudci prvního senátu Nejvyššího správního soudu s tím, že nemají žádný vztah k projednávané věci ani k účastníkům řízení a nejsou si vědomi žádných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o jejich nepodjatosti.

[4] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[5] Jakkoli žalobce svou námitkou míří i proti dalším soudcům Nejvyššího správního soudu, je třeba ji primárně vztáhnout k zákonným soudcům v dané věci, tj. vůči soudcům prvního senátu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že účastník řízení může namítat podjatost pouze u toho soudce, který bude v jeho věci rozhodovat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. Nao 103/2008 – 79).

[6] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojiňaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšmu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[7] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[9] Reálné pochybnosti o podjatosti namítaných soudců tak s ohledem na výše uvedené může vyvolat pouze konkrétní tvrzení žalobce týkající se vztahu soudců k projednávané věci, jejím účastníkům či zástupcům. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující toliko obecné či subjektivní přesvědčení žalobce.

pokračování

[10] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování v jiných, souvisejících či nesouvisejících, věcech proto nemůže vést k jeho vyloučení, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost. Účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při posuzování podjatosti irelevantní. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu správního soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze, ale k tomu slouží opravné prostředky, jsou-li přípustné, nikoliv námitka podjatosti.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl v posuzované věci k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro to, aby soudci prvního senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Ivo Pospíšil byli vyloučeni z projednání a rozhodnutí shora uvedené věci. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu